

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК: 379.8.093

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ДІЇ
ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Опальчук Б.В., старший викладач кафедри соціальної роботи та реабілітації,
військовослужбовець ЗСУ (bopalchuk@nubip.edu.ua)

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Воєнний стан є режимом надзвичайного стану, що оголошується в країні у разі загрози національній безпеці чи громадському порядку [5]. Такий стан охоплює всю сферу життя, включаючи культурно-дозвіллеву діяльність. У цих умовах влада може використовувати додаткові заходи для забезпечення безпеки та захисту національних інтересів, включаючи культурні заходи та дозвілля. Крім того, воєнний стан може вплинути на зміну культурних традицій та звички населення, включаючи зміну звички відвідувати культурні заходи, збільшення замовлень на культурну продукцію, в тому числі літературу та музику, зниження інтересу до розважальних програм та інших культурних заходів.

Загалом воєнний стан може суттєво обмежувати культурно-дозвіллеву діяльність населення та впливає на культурну сферу в цілому. Зокрема, вагомий вплив може позначитися на відвідуванні культурних і розважальних закладів, таких як кінотеатри, музеї, парки, клуби тощо. Уряд може обмежити їх роботу або встановити певні обмеження на робочий графік чи кількість відвідувачів [5].

У період воєнного стану можуть бути введені різноманітні обмеження щодо проведення культурно-дозвіллевих заходів [6], зокрема:

- заборона на проведення масових заходів, таких як концерти, фестивалі, театральні вистави тощо. Такі обмеження наводяться з метою зменшення кількості людей, які збираються і можуть одночасно бути об'єктом нападу.

- зміни в режимі роботи культурних і розважальних закладів. У період воєнного стану можуть бути внесені зміни в графік роботи музеїв, кінотеатрів, театрів та інших закладів.

- обмеження на рекламу культурно-дозвіллевих заходів, за виключенням реклами, що пропагують піднесення патріотизму серед населення та закликають на боротьбу з ворогом. Влада може ввести заборону на рекламу таких заходів, щоб зменшити кількість людей, які збираються на них.

- обмеження на пересування. У період воєнного стану може бути введений режим обмеженого пересування, що ускладнює проведення культурно-дозвіллевих заходів.

- зміни у відношенні до іноземних громадян. У період воєнного стану можуть бути внесені зміни у відношення до іноземних громадян, що може призвести до скорочення кількості туристів та іноземних виконавців на концертах [1].

Однак, важливо відзначити, що вплив воєнного стану на культурно-дозвіллеву діяльність дуже залежить від конкретних обставин, які спричинили введення цього режиму. Наприклад, якщо воєнний стан вводиться через активні військові дії, то його вплив на культурно-дозвіллеву сферу може бути значно більш серйозним, ніж у випадку, коли він вводиться через загрозу безпеці [4].

У будь-якому випадку введення воєнного стану може суттєво обмежити можливості проведення культурно-дозвіллевих заходів та доступ до них [3]. Це може мати негативний вплив на розвиток культурної сфери в країні, зменшити кількість туристів та іноземних виконавців, а також знизити популярність інших дозвіллевих видів діяльності, які зазвичай залежать від стабільності політичної та економічної ситуації в країні.

Однак, важливо також зазначити, що культура може бути інструментом в боротьбі зі страхом та нестабільністю, які супроводжують воєнний стан. Культурні заходи можуть сприяти зближенню людей, підвищенню національної самосвідомості та єдності, а також зменшенню соціального напруження в країні [2]. Тому, не зважаючи на обмеження, воєнний стан може сприяти розвитку та зміцненню культурної сфери в країні, тому влада повинна забезпечувати підтримку проведення культурних заходів у безпечних умовах. Водночас, важливо дотримуватися всіх правил та обмежень, пов'язаних з воєнним станом, щоб забезпечити безпеку учасників та глядачів культурних заходів. Відповідна підтримка культурно-дозвіллевої діяльності може стати дієвим елементом у підтримці духовного життя та підвищення морального духу населення в умовах воєнного стану.

Культурні заходи можуть сприяти зближенню людей та підвищенню національної самосвідомості та єдності, особливо у такі складні часи країни, як воєнний стан. Вони можуть стати місцем, де люди можуть зустрічатися та спілкуватися, дізнаватися про інші культури та традиції, розвивати свої інтереси та підтримувати національну самобутність. Крім того, культурні заходи можуть зменшити соціальне напруження та сприяти посиленню позитивного настрою в країні [1].

Як приклад, концерти, театральні вистави, музейні експозиції та фестивалі можуть стати місцем, де люди з різних куточків країни зустрінуться та взаємодіють, обмінюються думками та ідеями. Крім того, такі заходи можуть сприяти популяризації культури та мистецтва країни, що може мати позитивний вплив на імідж та престиж держави.

Отже, можна зробити певні висновки. Воєнний стан не обов'язково повинен призвести до повного припинення культурно-дозвіллевої діяльності в країні. Навпаки, необхідно забезпечити підтримку проведення культурних заходів у безпечних умовах, щоб сприяти зближенню людей, підвищенню національної самосвідомості та єдності, а також зменшенню соціального напруження в країні.

Культурно-дозвіллева діяльність може бути предметом розвитку та підтримки культури та мистецтва в країні, що позитивно вплине на імідж та престиж держави. Такі заходи можуть стати місцем, де люди з різних куточків країни об'єднані спільною метою

матимуть змогу зустрітися та взаємодіяти, обмінюватися думками та ідеями. Як наслідок, організація культурно-дозвілєвої діяльності може стати фундаментальним завданням для влади в умовах воєнного стану, щоб забезпечити підтримку та розвиток культурного життя в країні та сприяти зміцненню національної самосвідомості та єдності.

Перелік посилань

1. Бех І., Журба К. Концепція з формування у підлітків національно-культурної ідентичності у загальноосвітніх навчальних закладах. *Формування національно-культурної ідентичності особистості у викликах часу*: зб. матеріалів Всеукр. круглого столу (до 100-річчя від заснування Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка). Кам'янець-Подільський, 2018
2. Криволапов Б. М. Захист культурних цінностей під час конфлікту на Південному Сході України. *Культура і сучасність*. 2018. №1. С. 274-278.
3. Славко А. С. Обмеження прав і свобод людини і громадянина за умов дії режиму воєнного стану: порівняльно-правовий аспект. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету : серія: Право*. Ужгород, 2016. Т. 2, Вип. 41. С. 68-72.
4. Про національну безпеку України : Закон України від 23.03.2023 р. 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241.
5. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 29.09.2022 р. №389-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 28. Ст. 250 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25.03.2021 р. «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 27.03.2021 р. № 121/2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>